

NIEUWSBRIEF 18 IVN Haaksbergen

April 2023

Van het dagelijks bestuur:

Eindelijk lijkt het voorjaar te worden en kunnen we van de ontluikende natuur genieten.

In de afgelopen periode zijn er veel activiteiten geweest en zijn we zeer verheugd in de toenemende belangstelling voor de Amfibieën- en reptielen werkgroep. Er is voor deze werkgroep een nieuwe coördinator gevonden: Francoise Ummels. Zij neemt de taken van interim Remco Polhuis over.

Ook de wildplukwerkgroep heeft een voorlopig nieuwe coördinator : Cornelia Riegler.

Beide dames wensen we veel succes! Ze zorgen voor de broodnodige verjonging bij het coördinatoren team.

Tijdens het laatste coördinatoren overleg hebben we een start gemaakt met "In Veilige Handen" van de landelijke IVN. Veel activiteiten worden binnen de IVN door vrijwilligers uitgevoerd. Natuurlijk moet dat in een plezierige en veilige omgeving plaatsvinden. Vandaar de aandacht voor veiligheid binnen de IVN. We willen ongewenst gedrag voorkomen en zullen, conform de richtlijnen van de landelijke IVN, een protocol ontwikkelen. We willen bovendien afspraken maken over welke werkgroepen een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) moeten aanvragen. Voor de vereniging moet ook een vertrouwenspersoon worden aangesteld.

We hopen dit op de volgende ALV ons beleid definitief te kunnen vaststellen.

Nieuwe vertrouwenspersoon:

Annemarie Peijnenborg wordt de vertrouwenspersoon binnen onze IVN afdeling.

We zijn blij dat we iemand hebben kunnen vinden die deze taak op zich wil nemen.

Wie wil ons helpen bij het inventariseren van de bermen t.b.v. de Nektarindex (van Floron)!!

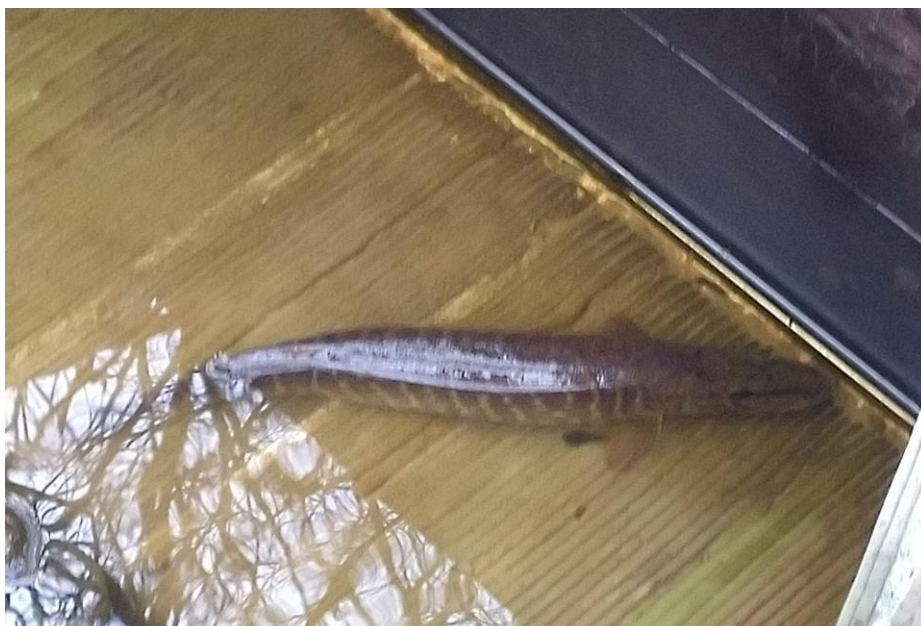
We hebben hier als bestuur al een aantal keren over geschreven in vorige Nieuwsbrieven. Meedoen kan iedereen die geïnteresseerd is. We gaan planten in bermen tellen volgens een standaardmethode die overal in Nederland wordt gebruikt. Veel kennis van planten is er niet voor nodig, we kijken in eerste instantie naar een beperkt aantal soorten. Chris en Jelmer hebben het vorig jaar gedaan en zullen helpen indien nodig.

Op zaterdag 29 april is er een instructie-ochtend **in Enschede** o.l.v. Kevin Collin. Als je interesse gewekt is, stuur een mailtje naar secretariaat.ivnhaaksbergen@gmail.com. Wij zorgen voor aanmelding in Enschede.

- Datum : zaterdag 29 april 2023
- Starttijd : 10.00 uur - eindtijd : 12.00 uur
- Startpunt: kruising Kettingbrugweg en de F35
- Telefoon: (gedurende dag van de excursie): 06-2543075
- Kosten: gratis

Waarneming:

Deze foto ontvingen we van Ad Oostlander. Hij maakte een foto van een snoek bij het Lansinkbos. De snoek kon bij de stuw niet weg omdat de waterstand te laag was. Afmeting ongeveer 30 cm.

Ledenexcursie naar kasteel Hackfort in Vorden

Op 23 maart zijn we met IVN leden naar het kasteel Hackfort in Vorden voor een Stinzenplantenwandeling georganiseerd door Diny van Leeuwen. We komen samen bij de kasteelmoestuin en gaan onder leiding van een gids, vrijwilliger van Natuurmonumenten op pad. Hij zou de wandeling door het stinzenplantenpark begeleiden.

Het is echt lenteweer; zon afgewisseld met een maartse bui. Stinze betekent stenen huis. Stinzenplanten waren vroeger in de mode om bij een stenenhuis in je tuin te hebben. Om te pronken met de weelde dat je die planten op je landgoedje had. Veel stinzenplanten komen uit het buitenland en waren vroeger en ook nu nog zeer kostbaar.

Wandelen door een paradijsje Hackfort.

Prachtige omgeving met mooie majestueuze bomen , die zonder blad ook prachtig zijn. Eerst neemt de gids ons mee door de kasteelmoestuin die bewerkt wordt door vrijwilligers. Vroeger was er een gracht om het kasteel en de moestuin, die is later gedempt. De moestuinopbrengst was ook voor de kasteelbewoners. Tegenwoordig kun je daar op bepaalde dagen groente en bloemen kopen. Het duivenhok van de familie Westerholt is nu een tuinmanshuis voor koffie thee en lunchtijd voor de werkers en gereedschapschuur. Vroeger vlogen daar de duiven in via de vlieggaten. Erachter is het “ openluchttheater” op het grasveld voor de vijver met erin een plankier voor de musici tijdens zomeravond concerten. Eigenaar was vroeger de baron van Westerholt(en 3 ongetrouwde zusters). De laatste zuster heeft het kasteel en park nagelaten aan Natuurmonumenten met de restrictie er jaarlijks 5 culturele dingen te laten plaatsvinden.

De gids vertelde over het omvangrijke bezit in landerijen. Er was een boomgaard waar in de herfst de biologische appels geraapt werden, een wijngaard , een zorgboerderij waar mensen met afstand tot de arbeidsmarkt woonden en werkten. Ook stonden er bijenkorven. De gids vertelde dat overal pacht voor moet worden betaald .De Parkeerplaats ook .

We liepen verder en kwamen bij de Baaksche beek die loopt van Vorden naar Baak. Vroeger waren er vaak overstromingen en wilden de boeren graag maatregelen en is er een goot gegraven die water afvoerde. De laatste jaren staat de beek soms bijna droog jammer genoeg. Dat had de baron die tegen de goot was al voorzien. Nu is er nog 1 watermolen die graan maalt , vroeger waren er 5 aan deze beek wat tot problemen leidde als de voorste het water opstuwde en de volgende niet genoeg water kreeg om het rad te laten draaien. We gingen het bruggetje over, het was intussen flink gaan regenen.

Daar aangekomen begon de rondleiding door het stinzenpark.

Natuurmonumenten heeft met giften weer veel bollen kunnen laten planten door vrijwilligers, met Trudy Woerdeman als stinzendeskundige.

Voordat ze konden beginnen in dat deel van het bos moest heel veel braamstruweel worden weggehaald. De sneeuwkllokjes waren veelal uitgebloeid.

Maar we zagen zoveel moois. “Bosanemonen tapijt” door de regen niet allemaal open. Langs de beek speenkruid. Een mooi rozepaars bloemetje: vingerhelmbloem. Waarom de naam vingerhelmbloem , omdat het blaadjes net een handje lijkt en de bloem op een vogeltje.. Hennie Duist kende de naam vogeltje op een kruk.

De lelietjes van dalen en dalkruid en salomonszegel waren nog niet te zien.

De salomonszegelplant wordt ook wel zeug met biggetjes genoemd, omdat de horizontaal hangende bloemstengel met bloemetjes eronder er op lijkt. De naam salomonszegel komt van het gegeven dat de littekens op de

wortelstok op een zegelring lijkt en door koning Salomon werd gebruikt.

Een groot "sneeuw klokje bleek een lenteklokje met groen of gele plekjes op de witte bloemblaadjes van het wat grotere klokje.

Veel vroege mooie blauwkleurige sterhyacintbloemetjes bij elkaar.

Een narcis die ook wel dichtersnarcis werd genoemd, want als men er goed aan rook kreeg men neiging om aan het dichten te slaan! Cor rook eraan maar het bleek toch mee te vallen Petra hoeft nog niet te rekenen op een gedicht! Deze narcis had een oranje ring in het hart van de bloem.

Kort erop liet de gids ons de grote bank van Harm en Harm (Edens) waar je een mooi vergezicht had op de beek en het kasteel.

We zagen een heel mooi groot mooi bont getekend blad van de giftige Italiaanse aronskelk. Deze zou vroeg in het voorjaar al weer blad hebben en niet bevriezen. Hij krijgt mooie oranjekeurige bloeikoven met bessen.

De slanke sleutelbloem in zachtgeel bloeide op veel plekken.

Toen zagen we prachtige bloemen in het wit die op het vogeltje op een kruk leken. Dat was de holwortel. De gids liet het blaadje zien puntvormig en holle stengel.

Dan komen we bij een plek waar draad voor is gespannen. Dit is omdat veel mensen de kievitsbloemen zo mooi en bijzonder vinden dat ze er tussen gaan liggen fotograferen. In het Duits heet deze ook wel Schachbrettblumen om het blokkenpatroon op de bloemkelk.

Dan lopen we over de vistrap van cortenstaal. De vistrap heeft steeds aan de linker of rechterzijde een opening zodat de vissen weten welke richting ze op moet zwemmen naar het licht toe. De watermolen kan in het weekend bezocht worden en draait dan ook en maalt graan voor biologische bakker.

De gids neemt ons mee naar het kasteel waar hij een foto van de groep maakt. Het grasveld ervoor was begroeid met krokussen in blauw en wit in de kleur van het wapen van Hackfort. Ervoor stond een prachtige rode beuk. Het huis wordt verhuurd in de vorm van vakantieappartementen. Om dit park en gebouwen, restaurant alles te bekostigen wordt overal een kostenplaatje van gemaakt. Het gezellige restaurant is in het koetshuis en daar hebben we

gezellig van koffie en thee genoten en sommige met gebak .
Het was een geweldig leuk lente uitje!!

Tekst : Hermien Lankheet

Foto's :Betsie Konniger

IVN Modderdag en Slootjesdag :

Hermien Lankheet neemt ook dit jaar de organisatie op zich van Slootjesdag (3 juni) en Modderdag (24 juni).
Aanmelden gaat via haar en er wordt gebruik gemaakt van tijdsloten.

Mailadres : hermien.lankheet@gmail.com

Informatie is te lezen via de website van het IVN en de facebookpagina.

IVN Enschede en Haaksbergen organiseren Wandeling voor mensen met een visuele beperking

Op dinsdag 4 april was het eindelijk zover!

Na een lange voorbereidingstijd startte die dinsdagmiddag een wandeling, vanaf Informatiecentrum "de Wakel" in Buurse, voor mensen met een visuele beperking.

Beide IVN- afdelingen proberen al geruime tijd een breed aanbod aan natuurwandelingen aan te bieden en daar paste deze wandeling naadloos in. De voorbereidingswerkgroep had in de afgelopen periode contact gehad met een tweetal organisaties voor blinden en slechtzienden : Bartimeus en Viseo. Wandelen met mensen met een visuele beperking vraagt een andere benadering en daardoor was de hulp van deze organisaties welkom.

De deelnemende groep was relatief klein (rond 10) Daarvan waren echter maar de helft mensen met een visuele handicap. De anderen waren begeleiders want in de omgeving van de Wakel wandelen met mensen die slechtziend zijn vraagt meer begeleiding. Ook de "Bommelas" was in het kader van deze wandeling speciaal opengesteld en een vrijwilliger van Natuurmonumenten hield een korte lezing over "de Bommelas".

De wandeling was niet alleen een van luisteren maar ook van ruiken, voelen en ervaren. Hoewel de afgelegde afstand relatief kort was, duurde de wandeling ruim 2,5 uur! Naderhand werd samen buiten thee gedronken.

Een bijzondere ervaring voor deelnemers maar ook voor de natuurgidsen en we hopen dit op te kunnen nemen in het regulieren programma van Enschede en Haaksbergen.

Mari Berens, Frans Brier en Maria Wielens

Verslag van de wandeling langs de Hagmolenbeek op 18 maart 2023.

We startten de wandeling op de brug ten zuiden van Beckum met 7 personen en Hermien en Sytske als onze gidsen.

Hermien begon met een stukje historie.

Ze vertelde het lugubere verhaal over edelvrouw Maria van Beckum.

Zij zou ter plekke aan de Hagmolenbeek gewoond hebben en in Delden als heks levend zijn verbrand wegens ketterij.

*Maria van Beckum die aan een staak op de brandstapel wordt geketend;
(Prent van Jan Luyken, ca. 1683 - 1685.)*

Vervolgens liepen we westwaarts over privé gronden van onder meer landgoed Twickel en onderweg vertelde Sytske over de aanpassingen van de Hagmolenbeek. o.a. over het terugbrengen van meandering, de aanleg van vistrappen en vloeiveiden.

Een vloeiveide is een stuk grond dat door natuurlijke overstromingen wordt bevoeid met voedselrijk beekwater, waardoor de droge of zure grond weer geschikt wordt gemaakt als grasland.

We gingen langs bij natuurboer Marwin Hofstede, die ons trots vertelde over zijn mooie circulaire bedrijf.

Het is een bedrijf met een gesloten kringloop. Er worden dus geen mineralen in de vorm van mest of voer van buiten aangevoerd. De eigen grond moet opleveren wat er nodig is. Hij vertelde dat zijn ossen gebruik maken van de vloeiveiden. Hij betreft de kalfjes van een naburig biologisch melkveebedrijf.

Onderweg zagen we verder een eik opstand, welke vroeger mogelijk is gebruikt als geriefhout.

We liepen over het Loninkvoetpad, met prachtige majestueuze eiken, gehuld in klimop vol in de bes.

We zagen de gaspeldoorn en speenkruid mooi in bloei staan met hun gele bloemen en de witte sleedoorn. Ook hoorden en zagen we gewone padden met hun mooie rode ogen.

Gewone of bruine pad, te herkennen aan de rode Iris.

We liepen door tot waar de Buitenbeek via een knijpstuw in de Hagmolenbeek stroomt. Daarna keken we nog op een heideveldje, dat vernat is door de grondwaterstand te verhogen. Ook was er een deel geplagd.

Tot slot liepen we in een heerlijk lentezonnetje langs de beek weer terug naar het beginpunt.

Het was een fijne leerzame ochtendwandeling.
Dank aan Marwin, Hermien en Sytske.

Ronald & Renate

Verslag Themawandeling “Stikstof”, zondag 16 april

Nadat we voor de lezing, horend bij onze Hagmolenbeekwandeling maar 2 belangstellenden hadden, overtrof het aantal van 40 deelnemers vandaag onze stoutste verwachtingen.

Het vereiste wat improviseren met koffie, kopjes en stoelen, maar mede dankzij de spontane hulp van enkele vrijwilligers van de Schaapskooi kwam alles op zijn pootjes terecht.

Er was een mooi en genuanceerd verhaal van Eddie Vedders over de uitdagingen, die hij ervaart als

melkveehouder vlak bij het Haaksbergerveen. Dit werd voorafgegaan door Hermien, die vertelde over wat stikstof was en waar het vandaan kwam. Tenslotte vertelde Sytske iets over de invloeden van stikstof op de bodem, op heide, bomen, korstmossen, grasland etc. Terwijl Sytske, wederom geholpen door mensen van de schaapskooi, zo goed en snel mogelijk opruimde en afsloot, nam Hermien de groep vast mee naar het startpunt van de wandeling, de parkeerplaats aan de Veenweg.

We hebben een mooi rondje gelopen langs heide met pijpestrootje, paden met veel bramen ter weerszijde, eenvormig gras en veel bomen met gele, stikstofminnende korstmos. Edie gaf onderweg nog wat uitleg over het gebruik en, in zijn ogen misbruik van Round-Up in de landbouw. Het kleurt het land oranje, is officieel toegestaan, maar het liefst alleen voor het onkruid kweek. Andere ongewenste planten zijn ook zonder gif te bestrijden.

Maar ook kwamen we door een prachtig nat gebiedje, eigendom van Eddie, maar door hem bestemd voor natuur en extensief beheerd door het waterschap. Hier zagen we het terugkomen van de Dotterbloem (tot voor enkele jaren zelfs beschermd), de pinksterbloem (waardplant voor het oranjetipje) en veldbies (een indicator van schraal grasland). Een feestje. Tegen een uur waren we terug op de parkeerplaats en leek iedereen een mooie en leerzame ochtend gehad te hebben.

Hermien Lankheet
Sytske Boomstra

Lezing Roofvogels door Johan Terlingen

Op dinsdagavond 11 april heeft Johan een lezing gehouden over Roofvogels. Het was een interessante lezing met allerlei weetjes en filmpjes. Jammer dat de groep klein was. We bedanken Johan dat hij voor ons een lezing wilde geven en hopen op een betere opkomst de volgende keer.

M. Wielens, namens
Bestuur en coördinatoren IVN Haaksbergen

